

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1103-516/8

Скопје, 16.10.2007 година

**АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
- БИТОЛА**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството од Битола - Сметка за средства од Буџетот на РМ, за 2006 година, (во понатамошниот текст: Агенција) кои се прикажани на страните 7 до 9.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.
3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај за финансиските извештаи на Агенцијата - Сметка за средства од Буџетот на РМ, за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:
 - Стефче Стефановски, директор од 14. 11.2002 година до 29.08.2006 година
 - Благој Ѓорѓиевски, директор од 05.09. 2006 година
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните 1 до 6, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 02.07.2007 до 28.07.2007 година, од страна на ревизорски тим на Државниот завод за ревизија.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:
 - дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
 - дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изнесеното мислење.
10. На ден 30.09.2007 година и на 05.10.2007 година примени се забелешки под архивски број 1104-516/4 на Претходниот извештај на овластениот државен ревизор. Истите се разгледани и одбиени, поради не доставени нови материјални докази и аргументи кои ќе влијаат на мислењето на ревизорот. Забелешките на образложението кон финансиските извештаи, се прифатени и корегирани.
11. Со ревизија на финансиските извештаи за 2006 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

11.1. Слабости во функционирањето на системот на интерни контроли

Во оваа точка од Извештајот ревизијата ги презентира клучните наоди, ризици и контролни аспекти кои се резултат на испитување на ефикасноста на системот на интерните контроли. Резултатите се добиени преку разговори со раководни лица и вработени во Агенцијата и со увид во основните документи на Агенцијата.

11.1.1. Годишната програма на Агенцијата не базира на оперативни планови подготвени од работните единици преку кои треба да се иницираат активностите во тековната за наредната година, а врз основа на претходни истражувања за потребите и следење на степенот на извршување на активностите.

11.1.2. Не се дефинирани индикатори за проценка на квалитетот и квантитетот на реализираните активностите што претставуваат советодавни услуги ниту постои систем за контрола на теренските активности од одговорните лица во Агенцијата, што може да има за ефект нереално прикажување на активностите и неквалитетно пружени услуги кои негативно би се одразиле на развојот на земјоделското производство.

11.1.3. Не постои методологија за градење на типизирани и препознатливи совети, соодветни на потребите на одделните подрачја на територијата на РМ, со можност за нивно вреднување преку проценка на успешноста во нивната имплементација, што доколку се примени може да биде извор на самофинансирање со што би се намалиле буџетските средства, како што е предвидено и со Статутот на Агенцијата.

11.1.4. Ревизијата констатира дека не постои координација во воспоставениот функционален систем на различни нивоа во хиерархијата, што укажува на неизграден систем на контрола во работењето на Агенцијата. Слабостите во системот на интерните контроли овозможуваат самостојност во планирањето, извршувањето на работните активности и располагањето со средства од страна на советниците во 30 Работни единици низ Републиката, кои се во состав на Агенцијата. За потрошените средства, Работните единици доставуваат документација која не дава доволно уверување за точноста, вистинитоста и реалноста на активностите, поради необезбедена контрола од страна на независно лице, согласно законските прописи. Во прилог на оваа констатација е и фактот дека 50% од средствата за гориво се реализирани во месец декември, по донесената Одлука на одговорното лице за покривање на трошоците по поминат километар, што во услови на невоспоставен систем на интерни контроли може да има за ефект неточност на податоците и ненаменски потрошени средства.

11.1.5. Не е воведена внатрешна ревизија, која според Законот е независна, објективна активност, со цел да му помогне на раководството во подобрување на успешноста во процесите на управување со ризикот од злоупотреби и грешки и обезбедување правилна примена на важечките законски прописи.

Препораки и мерки:

1. Одговорното лице во Агенцијата да превземе мерки за воспоставување на систем на интерни контроли со цел да се намалат ризиците од можни нерегуларности во работењето на сите нивоа во функционалната поставеност (Работни единици, Регионални центри и Дирекцијата на Агенцијата), со оглед на улогата што треба да ја има Агенцијата во развојот на земјоделството.

11.2. Неправилна примена на акти

11.2.1. Составот на Управниот одбор, не ги исполнува условите предвидени со Законот и Статутот на Агенцијата во поглед на професијата и работното место на членовите. Со Одлука на директорот утврдени се надоместоци за одделни членови на Управниот одбор, а се однесуваат за потрошено гориво и расходи за мобилен телефон, кои не се предвидени со законските прописи кои се однесуваат на буџетските корисници.

11.2.2. Во текот на 2006 година во Агенцијата биле ангажирани 17 лица со договори за дело за обавување на тековни активности, од кои осум лица биле ангажирани на места кои не се соодветни на нивната стручна подготовка, што е спротивно на законските прописи. За оваа намена во 2006 година незаконски се исплатени 1.713 илјади денари.

Препораки и мерки:

1. Одговорното лице, покривањето на надоместоците на членовите на Управниот одбор да го врши во согласност со законските прописи.
2. Одговорното лице во Агенцијата да ја оцени потребата од нови вработувања согласно актот за систематизација и реалната потреба од стручен кадар во Агенцијата.

11.3. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојбата

11.3.1. Агенцијата согласно Законот за основање Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството ги превзела сите објекти што биле во сопственост на тогашните Центри за унапредување на индивидуалното земјоделство, но при нивното евидентирање во сметководствената евиденција се утврдени следните неправилности:

- За дел од објектите обезбедени се решенија и уверенија за изградба на времени објекти на име на Центрите, а за дел на објектите наследени од Работните единици низ Републиката, првземена е само сметководствената вредност без документација – имотни листи како доказ за сопственост на истите, што е спротивно на Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и има за ефект необезбеден доказ за навремено, точно и целосно прикажување на имотот на објектите во Билансот на состојба на ден 31.12.2006 година.
- Агенцијата со поседовен лист се јавува као сопственик на земјиште (дворови, ниви, овошни градини и слично), кое не е заведено во сметководствената евиденција поради неутврдена вредност на истото, што има за ефект потценување на вредноста на материјалните добра во Билансот на состојба.

Препораки и мерки

1. Агенцијата да поднесе барање за внесување на недвижностите со кои располага во евиденцијата на Државниот завод за геодетски работи, а недвижностите за кои има поседовен лист да ги евидентира во сметководствената евиденција.

11.4. Ненаменско и незаконско користење на средствата

11.4.1. Агенцијата набавила опрема во вкупен износ од 548 илјади денари, без претходно обезбедени средства со буџетот/финансискиот план на Агенцијата и без добиена согласност за пренамена од Министерството за финансии, спротивно на Законот за буџетите. Небуџетираните расходи имаат за ефект ненаменски потрошени средства од другите ставки на Агенцијата.

11.4.2. Агенцијата располага со орочени средства во деловни банка, надвор од трезорскиот систем во кој се водат сметките на буџетските корисници, во износ од 1.436 илјади денари, спротивно на Законот за буџетите. Наведените средства во сметководствената евиденција на Агенцијата не се евидентирани на соодветна сметка – парични средства, туку на сметката нематеријални средства, што има за ефект нерално и необјективно прикажување на билансните позиции во Билансот на состојба.

Препораки и мерки:

1. Одговорното лице на Агенцијата да превземе соодветни мерки за примена на Законот за буџети во однос на наменското и законското користење на средствата согласно одобриениот буџет на субјектот.
2. Одговорното лице да превземе соодветни мерки за затварање на сметките во деловните банки и отварање на посебна сметка во Трезорот при Министерството за финансии.

11.5. Слабости во финансиското раководење и известување

11.5.1. Во 1999 година врз основа на меморандум на разбирање помеѓу Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство и Владата на Кралството Холандија донирана е опрема во износ од околу 8.000 илјади денари (270 илјади холандски гулдени), со цел да помогне во развојот на млекарскиот сектор во Р.Македонија за што е формирана независна и непрофитна Фондацијата – лабораторија “Млекоконтрол Пелагонија”– Битола, која се јавува како корисник на опремата. Во текот на 2000 година Агенцијата за поттикнување и развој на земјоделството потпишала Договор со Фондацијата врз основа на кој префрлила средства во вкупен износ од 294 илјади денари на име основачки влог, заедно со АД Млекара - Битола, која учествувала со денарска противвредност од 10.000 ДЕМ. Ревизијата утврди дека префрлените буџетски средства не се заведени како основачки влог во Фондацијата, нити во годините што следат се до 2007 година, што може да има за ефект ненаменски потрошени средства за нерегистриран влог на државата во непрофитната организација, загрозување на сопственичкиот статус на Фондацијата со што се доведува во прашање и нејзината независност во развојот на трговските односи помеѓу преработувачите и понудувачите на млеко заради подобрување на квалитетот на млекото.

Препораки и мерки:

1. Агенцијата да го информира Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство за состојбата во врска со оснивачкиот влог на државата и донираната опрема во Фондацијата и заедно да превземат соодветни мерки докрај да се реализира основната идеја на проектот за постоење на непрофитна и независна организација за развој на млекарскиот сектор во Р. Македонија.
12. Според наше мислење, освен за изнесеното во точките 11.1.4. и 11.4.2. финансиските извештаи ја прикажуваат вистинито и објективно финансиската состојба на на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството од Битола - средства од Буџетот на РМ, на ден 31 Декември 2006 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.
13. Според наше мислење, освен за изнесеното во точката 11.2. и 11.4. кај Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството од Битола - средства од Буџетот на РМ, остварено е законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2006 година.
14. Ревизијата има обврска да обелодени дека вработено лице во Агенција по судски пат побарало надомест на штета за користење на сопствено возило за службени цели, во висина на средствата потрошени за поправка на возилото. Судот донел одлука во корист на тужителот и присилно од сметката на Агенцијата се наплатени трошоците за поправка на сопственото возило. Врз основа на извршениот увид во документацијата со која располага Агенцијата, а поврзана со тужбеното барање на тужителот, ревизијата констатира дека во документацијата со која располага Агенцијата има Записник од Управата за јавни приходи според кој не е утврден должничко доверителен однос помеѓу Авто-центар ком дооел од Штип и Агенцијата и изјави на вработени во Авто-центар ком дооел од Штип, со кои се укажува на извршена злоупотреба на финансиска документација на тужителот, која била основ за наплата на средствата од Агенцијата.

АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО - БИТОЛА
Средства од Буџетот на РМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

15. Прифатени и корегирани неправилности од страна на Агенцијата во текот на ревизијата

15.1.1. Во периодот на вршење на ревизијата, на предлог на ревизијата Агенцијата изврши корекција во Билансот на состојба на позицијата Извори на капитални средства и Други долгорочни вложени и здружени средства. Корекциите се извршени врз основа на добиена информација и извештај за извршена промена од Централниот депозитар за хартии од вредност, кој на барање на Министерството за финансии извршил префрлање на 1002 обични акции со вредност од 1202 илјади денари, сопственост на Агенцијата, на сметката на министерството, за нивна идна продажба. Корекциите се спроведени во налог број 28 од 20.07.2007 година.

Скопје, 15.10.2007 година

Овластен државен ревизор

АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО - БИТОЛА
Средства од Буџетот на РМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2006 година

<u>Опис на позицијата</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
		<u>во 000 денари</u>
Приходи		
Трансфери и донации	44.680	44.710
Вкупно приходи	44.680	44.710
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	33.840	34.005
Резерви и недефинирани расходи	24	24
Стоки и услуги	10.213	10.179
Субвенции и трансфери	55	0
Вкупно тековни расходи	44.132	44.208
Капитални расходи		
Капитални расходи	548	502
Вкупно капитални расходи	548	502
Вкупно расходи	44.680	44.710

АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО - БИТОЛА
Средства од Буџетот на РМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

	<u>во 000 денари</u>	
<u>Опис на позицијата</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
Актива		
Постојани средства		
Нематеријални средства	5.090	5.617
Материјални средства	31.129	26.892
Долгорочни кредити и позајмици дадени во земјата и странство и орочени средства	8.589	9.377
Вкупно постојани средства	44.808	41.886
Вкупна актива	44.808	41.886
Пасива		
Извори на средства		
Извори на капитални средства	44.808	41.886
Вкупно извори на деловни средства	44.808	41.886
Вкупна пасива	44.808	41.886

АГЕНЦИЈА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО - БИТОЛА
Средства од Буџетот на РМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2006 ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (запишани на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2006 година	41.886	-	41.886
Зголемување по основ на:	6.436	83	6.519
Набавки	815	83	898
Запишани нови акции	414		414
Донирана опрема	5.207		5.207
Ревалоризација на капитални средства	-		-
Намалување по основ на:	(3.514)	(83)	(3.597)
Отпис на ситен инвентар		(83)	
Пренесени орочени средства на сметка 631 - 12	(859)		(859)
Корекции од ревизијата (продадени акции)	(1.202)		(1.202)
Амортизација	(1.453)		(1.453)
Состојба 31.12.2006 година	44.808	-	44.808